

A gazdasági szerkezetátalakítás hatása a tradicionális iparágak jelenlétére egy kisváros életében

Szerző: Stefán Klára, V. évf., PTE-TTK

Témavezetők: **dr. Trócsányi András** egyetemi docens

PTE-TTK Társadalomföldrajzi és Urbanisztika Tanszék

Pirisi Gábor egyetemi tanársegéd

PTE-TTK Társadalomföldrajzi és Urbanisztika Tanszék

Dolgozatomban a tradicionális iparágak jelentőségének változását vizsgáltam egy kisvárosban, Bonyhádon. A település fekvéséből adódóan már évszázadok óta lakott hely. Kezdetben kereskedelmi központ volt, emellett a kézműiparhoz kapcsolódó ágazatok váltak meghatározóvá a mezőváros életében. Mindehhez hozzájárult, hogy Bonyhádon sok nemzetiség él békében egymás mellett, akik a történelmi események hatására érkeztek a településre és számuk az évszázadok során folyamatosan változott. A hagyományos iparágak megtelepedésében a német nemzetiségű lakosságnak volt kiemelkedő szerepe, hiszen nagy szaktudással rendelkező nemzetiségről van szó. A város gazdasági szerkezetének, illetve életének sajátos vonását adta a XX. század elején megalakult zománcgyár és cipőgyár. Ezek a gyárak biztosították a megélhetést a településen élő népesség nagy részének, valamint Bonyhád évtizedeken át tartó fejlődését is segítették. Éppen ezért okozott társadalmi feszültséget az 1990-es évek végén bekövetkező nagy mértékű létszám-leépítés, melynek előidézője a távol-keleti termékek megjelenése, hiszen lenyomták az árakat. Emellett valamennyi cég hosszú idő óta bér munkában tevékenykedett, így a magyarországi bér munka drágulása az ország elhagyására készítette a külföldi befektetőket. Érdekesség, hogy az országos tendenciához képest a válság a városban tíz évvel később jelentkezett, ez még inkább megnehezítette a válságból való kilábalás esélyeit. A német nemzetiség jelenlétének Bonyhádon ekkor is meghatározó szerep jutott, hiszen a németországi testvérvárosok igyekeztek támogatásukkal segíteni a nehéz helyzetbe került települést. Ez a tényező, valamint az egyedi termékek gyártására való áttérés is hozzájárult a válságból való kilábaláshoz, új cégek alakulásához és a vállalkozó kedv erősödéséhez. Mivel a rendszerváltás után a keleti blokk országainak felvevőpiaca összeomlott és a tőkés export rendkívül alacsony arányt jelentett az értékesítésben, szükség volt nyugati piacok szerzésére és új termékek előállítására. Ekkor tértek át Bonyhádon a minőségi, specializált, nagymértékű kézimunkát és szaktudást igénylő, hagyományos iparágakhoz kapcsolódó, egyedi termék előállítására. Jelenleg is gondot okoz, hogy a vállalkozások bér munkát végeznek, mely gátolja a fejlődést, illetve fejlesztést. Tehát a XX. században megalakult cégek továbbra is meghatározzák a kisváros gazdasági életét, emellett a korszerű iparágak (környezetvédelmi ipar, informatikai ipar) megtelepedésében látja a jövő lehetőségeit Bonyhád.